

Romānā “Karaļvalsts”, tāpat kā lielākajā daļā citu Jū Nesbē sarakstīto darbu, pamatā ir noziegums un senu, tumšu noslēpumu izmeklēšana, kā arī spilgti un pārlicinoši varoņi. Un svarīgākais jautājums, kas nepamet lasītāju līdz pat romāna pēdējām lappusēm, ir: kurš galu galā izdzīvos?

Pittsburgh Post-Gazette

Jū Nesbē ļoti metodiski, slāni pa slānim loba nost noslēpumus, kuri ieskauj Roja un Kārļa pagātni, viņu saikni ar ciema iedzīvotājiem, un vairumam lasītāju – kā lēni uzkarstošā ūdenī iemestai vardei – būs nepieciešams zināms laiks, lai aptvertu, par kāda mēroga un nozīmes noslēpumiem ir runa...

Kirkus Reviews

Jau gadiem ilgušī mūsu mīlas dēka ar skandināvu *noir* turpinās ar nezūdošu kaismi, un norvēģu rakstnieks Jū Nesbē ir īsts virtuozs šajā žanrā... Viņa jaunākais kriminālromāns “Karaļvalsts”, kas, līdzīgi braucienam amerikāņu kalniņos, vispirms virzās samērā lēni un tad uzņem nekontrolējamu tempu, liek lasītājiem turēt līdzī visiem sižeta līkločiem ar aizmūtu elpu!

Avenue Magazine

Džīzes, tas Nesbē ir lielisks! “Karaļvalsts” drīzāk ir sasodīti labs, nervus kutinošs romāns, nevis trilleris. Tas ir kā Šekspīra laika drāma ar alūzijām par Bībeles motīviem un sengrieķu traģēdijām... Un viena no Nesbē patiesi spēcīgākajām literārajām prasmēm ir spēja sagūstīt lasītāju un noturēt viņu līdz pat grāmatas finālam. Šis ir viens satriecoši labs romāns, kuru neviens cits kā tikai pats Nesbē varēja uzrakstīt.

Dagbladet

Spriedzes romānu karalis Jū Nesbē atsedz cilvēku visspēcīgākos dzinulus. Un Nesbē ir kā galma āksts, kurš apmelo un apmuļķo, un – būdams izcils sižeta pavēlnieks – iepin savus tēlus un vienlaikus arī lasītāju melu un maldu, faktu un izdomas tīmeklī.

Berlingske

JO NESBØ

KONGERIKET

JŪ NESBĒ KARĀVALSTS

No norvēģu valodas tulkojusi
Dace Deniņa

821.113.5-31

№ 540

Jo Nesbø

KONGERIKET

Copyright © Jo Nesbø 2020

Published by agreement with Salomonsson Agency.

Cover design © Handverk (madebyhandverk.no)

Images © iStock

N O R L A

This translation has been published with the financial support of NORLA.

Šis ir ar autortiesībām aizsargāts darbs. Darba reproducēšana vai jebkāda cita neatļauta izmantošana ir autortiesību pārkāpums. Par autortiesību pārkāpšanu ir paredzēta atbildība Krimināllikuma 148. pantā. Saskaņā ar Autortiesību likuma 69.¹ pantu persona ir arī mantiski atbildīga par visiem zaudējumiem un morālo kaitējumu, kuru tā radījusi ar autortiesību pārkāpšanu.

© Tulkojums latviešu valodā, Dace Deniņa, 2021

© Mākslinieciskais noformējums, literārā apdare, izdevums latviešu valodā,

Apgāds Zvaigzne ABC, 2021

ISBN 978-9934-0-9383-8

Prologs

Tā bija diena, kad nomira Dogs.

Man bija sešpadsmit gadu, Kārlam – piecpadsmit.

Pirms dažām dienām paps bija parādījis mums medību nazi, ar kuru es viņu nogalināju. Tam bija plats asmens, kas mirdzēja saulē, ar rievīnām malās. Paps paskaidroja, ka rievas ir domātas asiņu novadišanai, kad sadala medījumu. Kārls jau tajā brīdī nobālēja, un paps pajautāja, vai viņš atkal grasās apventies mašīnā. Man šķiet, ka tieši tāpēc Kārls apzvērējās kaut ko nošaut – patiesībā jebko – un to sadalīt, sagriezt kaut *fucking* sīkos gabaliņos, ja vajadzēs.

“Un tad es to izcepšu un mēs to apēdīsim,” viņš teica, kad mēs stāvējām ārpusē pie šķūņa un es biju noliecies pār papa *Cadillac DeVille* motoru. “Viņš, mamma, tu un es. Forši?”

“Forši,” es atteicu, pagriezdamus sadalītāja vāciņu, lai pieregulētu aizdedzes momentu.

“Un Dogs arī dabūs,” viņš teica. “Pietiks visiem.”

“Protams,” es atbildēju.

Paps apgalvoja: viņš esot devis Dogam tādu vārdu tāpēc, ka ātrumā nespējis izdomāt neko citu. Bet man šķiet, viņam šis vārds patika. Tas bija tāds pats kā viņš. Nepauda vairāk, kā nepieciešams, un bija tik amerikānisks, ka derēja arī norvēģiem. Un viņš šo lopiņu mīlēja. Man bija aizdomas, ka tā kranča sabiedrību paps vērtēja daudz augstāk nekā jebkura cilvēka sabiedrību.

Mūsu kalnu saimniecība varbūt nav nekas īpašs, taču tai ir skaists skats un kalnu zeme – pietiekami, lai paps to dēvētu par savu karaļvalsti. No savas nemainīgās pozīcijas virs kadiljaka motora es dienu no dienas vēroju, kā Kārls aizsoļo prom ar papa suni, papa bisī un papa nazi. Es redzēju, kā viņi pārvēršas par punktiņiem

kailajos kalnos. Taču nekad nedzirdēju nevienu šāvienu. Kad viņi atgriezās mājās, Kārls vienmēr teica, ka neesot atradis medijamus putnus, bet es turēju muti, lai gan biju manījis irbju bariņus citu pēc cita paceļamies spārnos no kalna nogāzes aptuveni vietā, kur atradās Kārls un Dogs.

Un tad pienāca diena, kad beidzot atskanēja bliksķis.

Es tā satrūkos, ka sadauzīju galvu pret motora pārsegu. Noslaucīju eļļu no pirkstiem un palūkojos uz viršiem apaugušo nogāzi, kamēr skaņa, gluži kā pērkons, aizviļņoja tālāk pār ciemu lejā pie Būdāla ezera. Pēc desmit minūtēm parādījās Kārls, viņš skrēja, bet samazināja tempu, kad bija tik tuvu, ka no mājas viņu varētu ieraudzīt paps vai mamma. Doga viņam līdzī nebija. Bises arī ne. Es tobrīd jau pa pusei aptvēru, kas noticis, un devos viņam pretī. Ieraudzījis mani, viņš pagriezās un sāka lēnām iet atpakaļ uz vietu, no kurienes nācis. Kad es viņu panācu, Kārļa vaigi bija slapji no asarām.

“Es mēģināju,” viņš šņukstēja. “Tās pacēlās spārnos mums priekšā, to bija tik daudz, un es nomērķēju, bet vienkārši nespēju. Un tad man gribējās, lai jūs dzirdētu, ka esmu vismaz mēģinājis, tāpēc es nolaidu bisi un nospiedu gaili. Bet, kad putni bija prom un es atkal paskatījos lejup, tur gulēja Dogs.”

“Beigts?” es jautāju.

“Nē,” Kārls atbildēja, mirkdams vienās asarās. “Taču viņš... viņš mirst. Mute asiņo, un abas acis ir savainotas. Viņš vienkārši guļ zemē, smilkst un trīc.”

“Skrienam!” es teicu.

Mēs skrējām, un pēc dažām minūtēm es ieraudzīju kaut ko kustamies viršos. Tā bija aste. Doga aste, viņš saoda, ka mēs nākam. Mēs nostājāmies viņam blakus. Suņa acis izskatījās kā divi saārdīti olu dzeltenumi.

“Ar viņu ir cauri,” es sacīju. Ne tāpēc, ka būtu pieredzējis veterinārs, kādi šķietami ir visi kovboji visās vesternu filmās, bet, ja Dogs brīnumainā kārtā izdzīvotu, akla medību suņa dzīve nebija dzīvošanas vērtā. “Tev viņš jānošauj.”

“Man?” Kārls iesaucās, it kā nespētu noticēt, ka esmu ierosinājis, lai viņš, Kārls, atņem kādam dzīvību.

Es skatījos uz viņu. Uz savu mazo brāli. “Dod man nazi,” es teicu. Viņš pasniedza man papa medību nazi.

Es uzliku vienu roku Dogam uz galvas, un viņš nolaižīja man delmu. Satvēru suni aiz skausta un ar otru roku iegriezu kaklā. Taču es biju pārāk piesardzīgs, nekas nenotika, un Dogs tikai noraustījās. Vienīgi trešajā mēģinājumā es beidzot tiku cauri ādai, un tad bija gluži kā brīžos, kad tu izgriez sulas pakā caurumu pārāk zemu: asinis gāzās ārā, it kā būtu gaidījušas izdevību izklūt brīvībā.

“Nu tā,” es noteicu un nometu nazi viršos. Redzēju asinis rievīnās un prātoju, vai kāda šlakata nav trāpījusi man sejā, jo jutu kaut ko siltu noripojam pār vaigu.

“Tu raudi,” Kārls sacīja.

“Nestāsti papam,” es teicu.

“Ka tu raudāji?”

“Ka tu nespēji... nespēji viņu nobeigt. Pateiksim, ka es to izlēmu, bet tu to izdarīji. Okei?”

Kārls pamāja ar galvu. “Okei.”

Es pārmetu beigto suni pār plecu. Tas bija smagāks, nekā biju iedomājies, un slidēja šurpu turpu. Kārls piedāvājās to nest, taču es redzēju atvieglojumu viņa skatienā, kad piedāvājumu noraidīju.

Es noliku Dogu pie šķūņa uzbrauktuves un iegāju mājā pakaļ papam. Atpakaļceļā izskaidroju viņam situāciju, kā bijām ar Kārlu iepriekš norunājuši. Paps neko neteica, tikai notupās blakus savam sunim un pamāja ar galvu, it kā būtu to kaut kādā veidā paredzējis, it kā tā savā ziņā būtu viņa vaina. Tad viņš piecēlās, paņēma no Kārļa bisi un pasita padusē Doga liķi.

“Nāciet,” viņš teica un pa uzbrauktuvi uzkāpa šķūņaugsā.

Viņš noguldīja Dogu sienā un šoreiz nometās ceļos, nolieca galvu un kaut ko nomurmināja: tas izklausījās pēc viena no amerikāņu psalmiem, ko viņš zināja no galvas. Es skatījos uz savu tēvu – vīrieti, kuru biju redzējis ik dienu visu savu īso mūžu, bet nekad šādu. It kā sabrukušu.

Pagriezies pret mums, paps joprojām bija bāls, taču lūpas bija mitējušās drebēt un skatiens bija atguvis noteikto mieru.

“Nu tad mūsu kārta,” viņš sacīja.

Un tā bija. Lai gan paps nekad nebija sitis nevienam no mums, šķita, ka Kārls man blakus sarāvās. Paps noglāstīja bises stobru.

“Kurš no jums...” viņš meklēja vārdus, glāstīdams un glāstīdams bisi, “...pārgrieza rīkli manam sunim?”

Kārls bez apstājas mirkšķināja acis, it kā būtu pārbijies līdz nāvei. Viņš pavēra muti.

“Kārls,” es sacīju. “Bet es viņam pateicu, ka tas ir jādara un jāizdara viņam pašam.”

“Ak tā?” Papa skatiens no manis aizslidēja pie Kārļa un atpakaļ. “Ziniet, mana sirds raud. Tā raud, un man ir tikai viens mierinājums. Un ziniet, kāds tas ir?”

Mēs stāvējām klusēdami – nebija jau paredzēts atbildēt, ja paps kaut ko tādu jautāja.

“Tas, ka man ir divi dēli, kuri šodien pierādīja, ka ir vīrieši. Uzņēmās atbildību un pieņēma lēmumu. Vai jūs zināt, kas ir izvēles mokas? Kad tevi nomoka izvēles izdarīšana, nevis lēmums, ko tu patiesībā pieņem. Kad tu zini: lai ko izvēlētos, tu tik un tā naktīs gulēsi nomodā un mocīsi sevi ar jautājumu: vai izdarīji pareizo izvēli? Jūs būtu varējuši no tā aizbēgt, taču stājāties pretī sāpīgajai izvēlei. Ļaut Dogam dzīvot un ciest vai ļaut Dogam mirt un kļūt par viņa slepkavām. Ir vajadzīga drosme, lai nenovērstos, kad tu piepeši nonāc šādas izvēles priekšā.” Viņš izstiepa savas lielās rokas. Vienu tieši uz priekšu, un tā nolaidās uz mana pleca, bet otru mazliet augstāk – tā uzgūla Kārļa plecam. Kad paps turpināja runāt, viņa balss bija ieguvusi vibrato, kas neatstātu kaunā pat sprediķotāju Armandu. “Tieši spēja neizvēlēties mazākās pretestības ceļu, bet iet pa augstākās morāles ceļu atšķir cilvēkus no dzīvniekiem.” Viņam acīs atkal bija asaras. “Es te stāvu kā sagrauts vīrs, bet ļoti lepojos ar jums, zēni.”

Šī bija ne tikai spēcīgākā, bet laikam arī garākā saistītā runa, ko es jebkad biju dzirdējis no sava tēva. Kārls sāka raudāt, un man pašam arī bija diezgan liels kamols kaklā.

“Tagad iesim un izstāstīsim mammai.”

Mums bija bail. Stāstīt mammai, kura devās garā pastaigā un atgriezās apsarkušām acīm ikreiz, kad papam vajadzēja nokaut kādu kazu.

Ceļā uz māju paps mani mazliet aizturēja, lai mēs paliktu iepakaļ no Kārļa.

“Pirms mamma dzirdēs šo versiju, tev vajadzētu kārtīgāk nomazgāt rokas,” viņš sacīja.

Es pacēlu acis, gatavs tam, kas tagad sekos, taču papa sejā redzēju tikai maigumu un gurdeni rezignāciju. Un tad viņš noglāstīja man pakausi. Cik atceros, viņš vēl nekad nebija to darījis. Un nekad vairs arī neatkārtoja.

“Tu un es – mēs esam līdzīgi, Roj. Mēs esam stiprāki par tādiem cilvēkiem kā mamma un Kārļa. Tāpēc mums par viņiem jāparūpējas. Vienmēr. Tu saproti?”

“Jā.”

“Mēs esam ģimene. Mums esam tikai mēs, un vairs neviena nav. Draugi, mīļotie, kaimiņi, ciema ļaudis, valsts. Tas viss ir ilūzija un nav nenieka vērts dienā, kad pienāk istā vajadzība. Tad esam mēs pret viņiem, Roj. Mēs pret pilnīgi visiem pārējiem. Skaidrs?”

“Skaidrs.”

I DAĞA

Es viņu izdzirdēju, pirms ieraudzīju.

Kārls bija atgriezies. Es nezinu, kāpēc iedomājos par Dogu, jo tas notika pirms divdesmit gadiem, bet varbūt man bija aizdomas, ka šīs piepešās, nepieteiktās atgriešanās iemesls ir tāds pats kā toreiz. Tāds pats kā vienmēr. Viņam bija nepieciešama vecākā brāļa palīdzība.

Es stāvēju pagalmā un ieskatījos pulkstenī. Pustrīs. Viņš bija atsūtījis īsziņu, tas arī viss; pateicis, ka viņi varētu būt klāt uz diviem. Taču mans jaunākais brālis allaž ir bijis optimists, allaž solījis mazliet vairāk, nekā spēj izpildīt.

Es lūkojos uz ainavu. Uz to mazumiņu, kas izlīda virs mākoņu segas zem manis. Uz nogāzi otrpus ielejai, kura izskatījās tā, it kā peldētu pelēkā jūrā. Veģetācijā šeit augšā jau bija sākuši parādīties rudens sarkanie triepieni. Debesis virs manis bija zilas un tīras kā nevainīgas meitenes skatiens. Gaiss, labs un auksts, iedūra plaušās, ja es to ievilku pārāk ātri. Radās sajūta, ka es te esmu pavisam viens, visa pasaule pieder tikai man. Nujā, pasaule – šis jau bija tikai Ararata kalns ar vienu saimniecību. Gadījās, ka tūristi no ciema uzbrauca augšā pa likumoto ceļu, lai izbaudītu skatu, un tad viņi agri vai vēlu nokļuva mūsu pagalmā. Un apjautājās, vai es joprojām nodarbojos ar sīksaimniecību. Iemesls, kāpēc šie idioti dēvēja to par sīksaimniecību, noteikti bija viņu priekšstats, ka kārtīgai saimniecībai jābūt tādai kā zemienē – ar lieliem laukiem, milzonīgiem šķūņiem un varenām, krāšņām dzīvojamām mājām. Viņi nebija redzējuši, ko vētra kalnos var nodarīt pārāk lielam mājas jumtam, vai mēģinājuši apkurināt pārāk lielu istabu, kad caur sienu pūš mīnus trīsdesmit grādu auksts vējš. Viņi nezināja atšķirību

starp apstrādātu piemājas zemi un tālajiem laukiem, nezināja to, ka kalnu saimniecība ir lopu ganības un varbūt pavisam tuksnesīga karaļvalsts, taču daudzreiz lielāka par zemes zemnieka lielīgo, kukurūzas dzelteno kultūrainavu.

Piecpadsmīt gadu es biju šeit dzīvojis viens, bet nu tam bija pienācis gals. V8 motors rūca un ņurdēja kaut kur lejā zem mākoņu segas. Izklusījās, ka tas kāpuma vidū varētu būt pabraucis garām Japānas likumam. Šoferis nospieda pedāli, atlaida, izbrauca vienu no asajiem likumiem, atkal nospieda. Tuvāk un tuvāk. Varēja dzirdēt, ka viņš pa šiem likumiem ir braucis jau iepriekš. Bet, sadzirdējis motora skaņu nianses un dziļās nopūtas, viņam pārslēdzot ātrumus, dobjo basu, kāds ir tikai kadiljakam zemos apgriezienos, es zināju, ka tas ir *DeVille*. Tāds pats kā lielais, melnais dampis, kas bija mūsu papam. Protams.

Un tad Kazu likumā parādījās agresīvais, režgotais *DeVille* purns. Melns. Jaunāks modelis, es minētu: 85. Taču ar tādu pašu akompanementu.

Auto piebrauca man blakus, un logs šofera pusē noslīdēja lejā. Es cerēju, ka tas nav manāms, taču mana sirds strādāja kā virzulis. Ar cik vēstulēm, īsziņām, e-pastiem un telefona zvaniem mēs bijām apmainījušies šajos gados? To nebija daudz. Un tomēr – vai bija pagājusi kaut viena vienīga diena, kad es neiedomātos par Kārlu? Diezin vai. Taču bija labāk, ja man viņa pietrūka, nekā ja biju spiests tikt galā ar Kārļa problēmām. Pašu pirmo es ievēroju, ka viņš ir novecojis.

“Piedodiet, kungs, bet vai mēs esam nokļuvuši slaveno brāļu Opgāru mājās?”

Un tad viņš atplauka smaidā. Veltīja man savu silto, plato, neatvairāmo smaidu, un šķita, ka vienā rāvienā laiks ir aizslaucīts gan no viņa sejas, gan kalendāra, kas apgalvoja, ka kopš iepriekšējās tikšanās pagājuši piecpadsmīt gadi. Tomēr skatienā bija arī kaut kas pētīgs, it kā viņš pārbaudītu vannas ūdens temperatūru.

Man negribējās smaidīt. Vēl ne. Taču es nespēju atturēties.

Atvērās auto durvis. Kārls iepleta rokas, un es devos pretī viņa skavām. Kaut kas man teica, ka tam vajadzētu būt otrādi. Ka tieši

man – vecākajam brālim – vajadzētu apskaut to, kurš atgriezies mājās. Tomēr kaut kur pa ceļam lomu sadalījums starp mani un Kārlu bija kļuvis neskaidrāks. Viņš bija izaudzis lielāks par mani gan fiziskā, gan personības ziņā, un – vismaz brīžos, kad mēs bijām citu kompānijā, – šķita, viņš ir pārņēmis diriģenta zizli. Es aizvēru acis, nodrebēju un trīcēdams ievilku elpu, ieelpoju rudens, kadiljaka un sava jaunākā brāļa smaržu. Viņš lietoja kaut kādu vīriešu parfimēriju, kā mēdz teikt.

Tikmēr bija atvērušās pasažieru durvis.

Kārls palaida mani vaļā un aizveda apkārt auto milzīgajai priekšpusei pie sievietes, kura stāvēja, pagriezusies pret ieleju.

“Te patiešām ir skaisti,” viņa teica. Viņas stāvs bija mazs un trausls, taču balss – zema. Sievieteij bija izteikts akcents, bet, lai gan viņa kļūdījās intonācijā, tā tomēr bija norvēģu valoda. Es prātoju, vai viņa pa ceļam bija vingrinājusies izrunāt šo teikumu, cieši apņēmusies to pateikt, vienalga, domāja tā vai ne. Kaut ko tādu, kas viņai palīdzētu man iepatīkties, vienalga, es to gribētu vai ne. Tad viņa pagriezās pret mani un pasmaidīja. Pašu pirmo es ievēroju, ka seja ir balta. Ne bāla, bet balta kā sniegs, kas atspoguļo gaismu tā, ka gandrīz ir grūti saskatīt kādas aprises. Pēc tam es ieraudzīju, ka vienas acs plakstiņš ir noslidējis uz leju gluži kā pusnolaistas žalūzijas, itin kā puse no viņas aizvien justos miegaina. Toties otra puse izskatījās moža. Dzīvīga brūna acs lūkojās uz mani zem īsi apgrieztu liesmaini rudu matu sasukas. Viņai mugurā bija vienkāršs melns mētelis bez iešuvēm, un arī zem tā nebija nekāda mājiena uz formām, tikai melns džemperis ar augstu apkakli, kas spraucās augšup no kakla izgriezuma. Visā visumā pirmais iespaids bija – pavisam trausls bērns melnbaltā fotogrāfijā, kur mati bija iekrāsoti kaut kad vēlāk. Kārls allaž bija bijis meiteņu mīlulis, tāpēc, godīgi sakot, es jutos mazliet pārsteigts. Ne jau tas, ka viņa nebūtu glīta, jo tāda viņa bija, taču ne *satriecoša*, kā mēdz teikt šajā apkaimē. Viņa turpināja smaidīt, un, tā kā zobi necik neatšķīrās no ādas, tas nozīmēja, ka arī tie ir balti. Arī Kārlam bija balti zobi, turklāt allaž tādi bijuši atšķirībā no manis. Viņš jokoja: tas tāpēc, ka viņējie izbalējot dienasgaismā, jo viņš daudz vairāk smaidot. Varbūt tāpēc

viņi viens otram bija iepatikušies – balti zobi. Spoguļattēls. Lai gan Kārls bija garš un plečīgs, gaišmatains un zilacains, es tūlīt ieraudzīju viņos līdzību. Kaut ko dzīvi apliecinošu, kā mēdz teikt. Kaut ko optimistisku, kas vēlas saskatīt cilvēkos labāko. Gan sevī, gan citos. Nujā, es jau šo meiteni vēl nepazīnu.

“Tā ir...” Kārls iesāka.

“Šenona Aleina,” sieviete viņu pārtrauca baritona balsī un sniedza man tik mazu plaukstu, ka sajūta bija gluži kā satverot vistas kāju.

“...Opgāra,” Kārls lepni piebilda.

Šenona Aleina Opgāra vēlējās spiest roku ilgāk nekā es. Arī šajā žestā es pazinu Kārlu. Dažiem vēlme iepatīties ir lielāka nekā citiem.

“Džetlags?” es pajautāju un tūlīt nožēloju idiotisko jautājumu. Ne tāpēc, ka es nezinātu, kas ir džetlags, taču Kārls zināja, ka es nekad neesmu šķērsojis nevienu vienīgu laika zonu un tāpēc viņu atbildei manās acīs nebūtu lielas jēgas.

Kārls papurināja galvu. “Mēs nolaidāmies pirms divām dienām. Vajadzēja gaidīt mašīnu, kas pienāca ar kuģi.”

Es pamāju ar galvu, paskatījos uz reģistrācijas numuru. MC. Monako. Eksotiski, bet ne tik eksotiski, lai es palūgtu atdot man šo numurzīmi, ja auto pārreģistrēs. Birojā benzīna uzpildes stacijā man karājas nu jau nederīgas numurzīmes no Franču Ekvatoriālās Āfrikas, Birmas, Basutolendas, Britu Hondurasas un Džohoras. Man bija augsti standarti.

Šenona lūkojās no Kārļa uz mani un atpakaļ. Viņa smaidīja. Es nezinu, kāpēc, varbūt viņa vienkārši priecājās, ka redz Kārlu un vecāko brāli – viņa vienīgo tuvo radnieku – kopā smejamies. Ka iepriekš valdījušais vieglais saspringums tagad ir atslābis. Ka viņš – viņi – ir laipni gaidīti mājās.

“Vai parādīsi Šenonai māju, kamēr es ienesīšu koferus?” Kārls jautāja un atvēra *trunk*, kā tēvs to sauca.

“Tas nu gan aizņems apmēram tikpat daudz laika,” es nomurmināju Šenonai, kad viņa sekoja man uz māju.

Mēs aizgājām ap māju uz ziemeļu pusi, kur atrodas parādes durvis. Godīgi sakot, es nezinu, kāpēc paps nebija ierīkojis durvis pret pagalmu un ceļu. Varbūt tāpēc, ka viņam patika ik dienas redzēt visus mūsu tālos laukus, kad viņš izgāja ārā. Vai tāpēc, ka svarīgāk bija, lai saule sasildītu virtuvi, nevis priekšnamu. Mēs pārkāpām pāri sliedzēm, un es atvērtu vienas no trim durvīm gaitenī.

“Virtuve,” es teicu un ievēroju sasmakušu tauku dvaku. Vai tā te bijusi jūtama visu laiku?

“Jauki,” Šenona meloja. Okei, es biju visu piekapis un pat uzmagājis, taču *jauki* jau nu šeit nebija. Ieplestām acīm – un varbūt mazliet noraizējusies – viņa ar skatienu sekoja dūmvada caurulei, kura veda no malkas krāsns prom pa caurumu, kas bija izzāgēts griestos uz otro stāvu. Šis caurums ar spraugu, lai dūmvads neaizdedzinātu koksni, bija izveidots tik apaļš, ka tēvs to bija nodēvējis par smalku amatnieka darbu. Šādā gadījumā – kopā ar abiem tikpat apaļajiem caurumiem āra atejā – tas bija vienīgais smalka darba piemērs šajās mājās.

Es ieslēdzu un izslēdzu gaismu, lai parādītu Šenonai, ka mums vismaz ir ievilkta elektrība.

“Kafiju?” es jautāju un atgriezu ūdens krānu.

“Paldies, varbūt vēlāk.”

Katrā ziņā norvēģu pieklājības frāzes viņa bija iemācījusies.

“Kārls gribēs,” es sacīju un atvēru skapīti. Taustījos un grabinājos, līdz atradu kafijkannu. Galu galā biju nopircis malto kafiju pirmo reizi... pa ilgiem laikiem. Es pats iztiku ar šķīstošo. Un, palicis kannu zem krāna, atskārtu, ka ieraduma pēc esmu atgriezis karsto ūdeni. Sajutu, ka man piesarkst ausis. Bet kurš tad ir teicis, ka šķīstošajai kafijai karstā krāna ūdenī noteikti jābūt pliekanai? Kafija paliek kafija, un ūdens paliek ūdens.

Es uzliku kannu uz plātnes, ieslēdzu plīti un aizgāju divus soļus līdz durvīm uz vienu no abām istabām, kas ieskāva virtuvi kā sendvičs. Istaba uz rietumiem bija ēdamistaba, kas ziemā bija slēgta un kalpoja par buferi pret rietumu vējiem, tad mēs ēdām visas maltītes virtuvē. Austrumpusē atradās dzīvojamā istaba ar grāmatplauktiem, televizoru un savu malkas krāsni. Dienvidu pusē

paps bija atļāvies vienīgo mājas ekstravaganci – aizstiklotu terasi, ko viņš dēvēja par “*porch*”, bet mamma par “ziemas dārzu”, lai gan ziemā terase, protams, bija slēgta un kārtīgi aizbarikādēta ar slēgiem. Toties vasarās paps tur sēdēja, zelēja savu *Berry* tabaku un izdzēra pa kādam *Budweiser* – arī tā bija ekstravagance. Lai nopirktu gaišo amerikāņu alu, viņam bija jādodas uz pilsētu, bet sudrabetās kārbīņās ar *Berry* zelējamās tabakas porcijām viņam kāds amerikāņu radnieks sūtīja pāri dīķim. Paps man jau agri izskaidroja, ka atšķirībā no zviedru draņķa amerikāņu tabaka tiek gatavota fermentēšanas procesā un tas esot jūtams no garšas. “Gluži kā burbons,” paps teica, apgalvodams, ka norvēģi lieto zviedru draņķi tikai tāpēc, ka nepazīst neko labāku. Nujā, tātad es pazinu kaut ko labāku, un, kad sāku zelēt tabaku, tā bija *Berry*. Mēs ar Kārlu mēdzām skaitīt tukšās pudeles, ko paps sarindoja uz palodzes. Mēs zinājām: ja izdzers vairāk par četrām, viņš var sākt raudāt, un neviens taču negrib redzēt savu tēvu raudam. Kad es tā padomāju, tas varētu būt iemesls, kāpēc es reti izdzēru vairāk par vienu vai diviem aliņiem. Es negribēju raudāt. Kārls iedzēris kļuva priecīgs, tātad viņš droši vien nejuta tik lielu vajadzību novilkt šādas robežas.

To visu es tikai nodomāju, bet skaļi neko neteicu, līdz mēs uzkāpām pa kāpnēm un es parādīju Šenonai lielāko guļamistabu, kuru tēvs dēvēja par *the master bedroom*.

“Fantastiski,” viņa sacīja.

Es parādīju viņai jauno vannasistabu, kas gan vairs nebija jauna, bet katrā ziņā visjaunākā lieta šajā mājā. Viņa droši vien nebūtu man ticējusi, ja es pastāstītu, ka mēs bijām uzauguši bez tās. Mēs mazgājāmies virtuvē ar ūdeni, kas uzsildīts uz plīts. Vannasistaba parādījās pēc autokatastrofas. Ja tā bija taisnība, ko rakstīja Kārls – ka Šenona ir no Barbadosas, no ģimenes, kura varēja atļauties sūtīt viņu uz koledžu Kanādā, – tad viņai, protams, būtu grūti iztēloties, ko nozīmē dalīties pelēkā mazgājamā ūdenī ar brāli, kamēr jūs abi ziemā stāvat un salstat virs mazgājamās bļodas. Toties paradokšālā kārtā papam pagalmā stāvēja *Cadillac DeVille*, jo mums taču vajadzēja kārtīgu mašīnu.